OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO
F.G. JACOBSA
przedstawiona w dniu 17 listopada 2005 r. [1]

1. W niniejszej sprawie Gerechtshof te 's-Hertogenbosch (sąd apelacyjny, 's-Hertogenbosch) zadał pytanie, czy prawo wspólnotowe stoi na przeszkodzie temu, by Niderlandy pobierały składkę na ubezpieczenie społeczne od dochodów z tytułu odsetek wypłacanych przez spółkę z siedzibą w Niderlandach na rzecz osoby będącej obywatelem niderlandzkim zamieszkałej w Belgii, do której na podstawie rozporządzenia nr 1408/71 [2] znajduje zastosowanie zarówno niderlandzkie, jak i belgijskie ustawodawstwo dotyczące zabezpieczenia społecznego.

2. Pytanie to powstało na kanwie sporu pomiędzy L.H. Piatkowskim a inspektorem właściwego organu podatkowego (zwanym dalej „Inspecteur").

1 — Język oryginału: angielski.

2 — Rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz.U., angielskie wydanie specjalne z 1971 r. (II), str. 416). Tekst w brzmieniu uwzględniającym zmiany znajduje się w części I załącznika A do rozporządzenia Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. zmieniającego i uaktualniającego rozporządzenie nr 1408/71 (Dz.U. 1997 L 28, str. 1). Przepisy omawiane w niniejszej sprawie zostały po raz kolejny zmienione (choć nie były to zmiany istotne) rozporządzeniem Rady (WE) nr 1606/98 z dnia 29 czerwca 1998 r. (Dz.U. L 209, str. 1), z mocą obowiązującą od dnia 25 lipca 1998 r.

Uregulowanie wspólnotowe

3. Tytuł II rozporządzenia nr 1408/71 zawiera zestaw przepisów kolizyjnych, których celem jest określenie, jakie ustawodawstwo dotyczące zabezpieczenia społecznego ma zastosowanie do osób objętych zakresem zastosowania tego rozporządzenia. Przepisy te są oparte na zasadzie, iż osoba będąca pracownikiem najemnym lub prowadząca działalność na własny rachunek podlega w danym momencie ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego („zasada jedynego właściwego ustawodawstwa"). W związku z tym art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71 ustanawia następującą zasadę ogólną:

„Z zastrzeżeniem art. 14c i 14f osoby, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego. Przepisy niniejszego tytułu określają ustawodawstwo właściwe".

4. Zasada jedynego właściwego ustawodawstwa ma zastosowanie do osób, które są

pracownikami najemnymi w więcej niż jednym państwie członkowskim [3], do osób, które prowadzą działalność na własny rachunek w więcej niż jednym państwie członkowskim [4] oraz (jako zasada ogólna) do osób, które są pracownikami najemnymi w jednym państwie członkowskim i prowadzą działalność na własny rachunek w innym państwie członkowskim [5].

5. Jak wynika z brzmienia art. 13 ust. 1, tytuł II zawiera tylko dwa wyjątki od tej zasady.

6. Artykuł 14f dotyczy urzędników służby cywilnej zatrudnionych równocześnie w dwóch lub większej ilości państw członkowskich; przypadek ten nie ma miejsca w niniejszej sprawie.

7. Artykuł 14c lit. a) ustanawia zasadę ogólną, zgodnie z którą osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego państwa członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego podlega ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem.

8. Artykuł 14c lit. b) ogranicza stosowanie tej zasady w określonych przypadkach. Zgodnie z art. 14c:

„Osoba będąca równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego państwa członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego podlega:

[...]

(b) w przypadkach wymienionych w załączniku VII:

— ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem [...], oraz

— ustawodawstwu państwa członkowskiego, na którego terytorium prowadzi działalność na własny rachunek [...]".

3 — Artykuł 14 ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71.

4 — Artykuł 14a ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71.

5 — Artykuł 14c ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 1408/71.

9. Wśród przypadków, w których dana osoba podlega jednocześnie ustawodawstwu dwóch państw członkowskich, załącznik VII do rozporządzenia nr 1408/71 wymienia:

„1. Prowadzenie działalności na własny rachunek w Belgii oraz zatrudnienie za wynagrodzeniem w innym państwie członkowskim".

Uregulowanie krajowe

10. W omawianym okresie niderlandzkie ustawodawstwo dotyczące zabezpieczeń społecznych stanowiło, że każda osoba niebędąca rezydentem, podlegająca podatkowi dochodowemu z tytułu pracy najemnej wykonywanej w Niderlandach, jest objęta obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym w ramach czterech podstawowych systemów zabezpieczeń społecznych działających w Niderlandach [6].

11. Osoba taka była również zobowiązana do opłacania składek na ubezpieczenie społeczne [7].

12. W przypadku nierezydentów wymiar składek ustalany był na podstawie krajowego przychodu osoby ubezpieczonej podlegającego opodatkowaniu w rozumieniu przepisów Wet op de inkomstenbelasting (ustawy o podatku dochodowym) z 1964 r. [8].

13. Przychód krajowy podlegający opodatkowaniu został zdefiniowany jako przychód krajowy brutto [9], który z kolei został zdefiniowany jako wszelki przychód, w tym i) przychód z tytułu pracy najemnej oraz ii) dochód netto z wierzytelności wobec spółki posiadającej siedzibę w Niderlandach, jeżeli uzyskujący ten dochód posiada znaczący udział w takiej spółce, a udział ten nie jest częścią aktywów spółki [10].

14. Dla porównania — w przypadku rezydentów wymiar składek ustalany był na podstawie globalnego przychodu osoby ubezpieczonej w rozumieniu przepisów Wet op de inkomstenbelasting.

6 — Artykuł 6 ust. 1 lit. b) Algemene Ouderdomswet (ustawy o powszechnym ubezpieczeniu emerytalnym) oraz odpowiednie przepisy Algemene Nabestaandenwet (ustawy o powszechnym systemie rent rodzinnych), Algemene Kinderbijslagwet (ustawy o powszechnym systemie zasiłków rodzinnych) oraz Algemene wet bijzondere ziektekosten (ustawy o powszechnym ubezpieczeniu chorobowym).

7 — Artykuł 6 Wet financiering volksverzekeringen (ustawy o finansowaniu zabezpieczenia społecznego).

8 — Artykuł 7 i 8 Wet financiering volksverzekeringen.

9 — Artykuł 48 ust. 3 Wet op de inkomstenbelasting (ustawy o podatku dochodowym).

10 — Artykuł 49 ust. 1 lit. c) pkt 1 i 4 Wet op de inkomstenbelasting.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

15. Sąd odsyłający przedstawia okoliczności postępowania przed sądem krajowym w następujący sposób.

16. L.H. Piatkowski, obywatel niderlandzki, zamieszkiwał w Niderlandach do roku 1996, kiedy to ustanowił swoje miejsce zamieszkania w Belgii. W Belgii zamieszkiwał przez cały rok 1998, pracując zarówno w Niderlandach, jak i w Belgii.

17. W Niderlandach L.H. Piatkowski pracował jako dyrektor Vanderheide Beheer BV (zwanej dalej „Vanderheide"), spółki z siedzibą w Niderlandach. Vanderheide jest spółką zależną będącą w całości własnością Marlon NV, spółki z siedzibą w Belgii, której jedynymi udziałowcami są L.H. Piatkowski i jego małżonka. Wynagrodzenie L.H. Piatkowskiego wypłacane przez Vanderheide podlega opodatkowaniu w Niderlandach jako wynagrodzenie z tytułu pracy najemnej, w związku z czym L.H. Piatkowski podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu na podstawie niderlandzkiego ustawodawstwa dotyczącego zabezpieczeń społecznych i jest zobowiązany do opłacania składek [na ubezpieczenie społeczne].

18. W Belgii L.H. Piatkowski pracował jako menadżer jednej lub większej ilości spółek mających siedzibę w Belgii. Belgijskie ustawodawstwo dotyczące zabezpieczenia społecznego nie uznaje takiej działalności za pracę za wynagrodzeniem.

19. L.H. Piatkowski miał wierzytelność wobec spółki DuvedeC BV, z siedzibą w Niderlandach, w której 41% udziałów posiada Vanderheide. W roku 1998 L.H. Piatkowski otrzymał zapłatę odsetek z tytułu tej wierzytelności. Jako że płatność ta spełniała warunki określone w art. 49 ust. 1 lit. c) pkt 4 Wet op de inkomstenbelasting [11], zgodnie z prawem niderlandzkim stanowiła ona część krajowego przychodu L.H. Piatkowskiego podlegającego opodatkowaniu.

20. W związku z tym Inspecteur zaliczył te odsetki do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne, do zapłaty której L.H. Piatkowski był zobowiązany w Niderlandach w 1998 r.

21. Odsetki nie zostały zaliczone do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie L.H. Piatkowskiego za ten rok w Belgii [12].

22. L.H. Piatkowski uważa, że ze względu na jego miejsce zamieszkania zgodnie z rozporządzeniem nr 1408/71 uprawnienie do naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne od odsetek przysługuje Belgii.

11 — Zobacz pkt 13 powyżej.

12 — Według Komisji odsetki od wierzytelności są w Belgii traktowane jako dochód z majątku osobistego i nie mają znaczenia dla określania wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, które zależą wyłącznie od osiągniętego przychodu.

23. Sąd odsyłający ma wątpliwości co do właściwej wykładni art. 14c lit. b) rozporządzenia nr 1408/71. W związku z tym sąd ten zawiesił postępowanie i przedstawił Trybunałowi następujące pytanie:

„Czy prawo wspólnotowe, w szczególności prawo do swobodnego przepływu i art. 14c lit. b) rozporządzenia nr 1408/71 (w wersji obowiązującej w 1998 r.) stoją na przeszkodzie temu, by Niderlandy pobierały składkę na ubezpieczenie społeczne od dochodów z tytułu odsetek wypłacanych przez spółkę z siedzibą w Niderlandach na rzecz osoby zamieszkałej w Belgii, do której na podstawie art. 14c lit. b) w związku z pkt 1 załącznika VII do rozporządzenia nr 1408/71 znajduje zastosowanie zarówno niderlandzkie, jak i belgijskie ustawodawstwo dotyczące zabezpieczenia społecznego?".

24. Uwagi na piśmie zostały przedstawione przez rząd niderlandzki i Komisję. Nie złożono wniosku o przeprowadzenie rozprawy, w związku z czym rozprawa nie odbyła się.

Ocena

25. Zarówno rząd niderlandzki, jak i Komisja utrzymują, że na postawione pytanie powinna zostać udzielona odpowiedź przecząca. Zgadzam się [z tym stanowiskiem].

Prawo właściwe

26. Na pierwszy rzut oka stan faktyczny jest bezpośrednio objęty zakresem zastosowania art. 14c lit. b): L.H. Piatkowski „[jest] równocześnie pracownikiem najemnym na terytorium jednego państwa członkowskiego i prowadz[i] działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego", zgodnie z ogólną hipotezą art. 14c, a w szczególności „prowadz[i] działalnoś[ć] na własny rachunek w Belgii oraz [jest] zatrudni[ony] za wynagrodzeniem w innym państwie członkowskim" w rozumieniu załącznika VII, zgodnie z hipotezą art. 14c lit. b).

27. W takim przypadku, zgodnie z art. 14c lit. b), podlega on ustawodawstwu tych obydwu państw członkowskich, w drodze wyjątku od zasady ogólnej określonej w art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 1408/71, zgodnie z którą osoby, do których rozporządzenie to ma zastosowanie, podlegają ustawodawstwu tylko jednego państwa członkowskiego.

28. Niniejszą sprawę można odróżnić od wcześniejszych spraw, w których Trybunał dokonywał wykładni art. 14c lit. b) rozporządzenia nr 1408/71 [13]. Wszystkie te sprawy dotyczyły pytania o to, czy na ubezpieczonego, znajdującego się w podobnej sytuacji

13 — Zobacz wyroki z dnia 30 stycznia 1997 r. w sprawie C-340/94 De Jaeck Rec. str. I-461; w sprawie C-221/95 Hervein i Hervillier, Rec. str. I-609 (w skrócie: „sprawa Hervein I"); wyrok z dnia 19 marca 2002 r. w sprawach połączonych C-393/99 i C-394/99 Hervein i in., Rec. str. I-2829 (w skrócie: „sprawa Hervein II").

co L.H. Piatkowski, można zgodnie z prawem nałożyć na podstawie tego przepisu obowiązek opłacania składek w dwóch odrębnych systemach zabezpieczeń społecznych. W sprawach De Jaeck i w Hervein I twierdzono, że dyrektorzy spółki w rzeczywistości prowadzili działalność na własny rachunek, chociaż państwo członkowskie, którego to dotyczyło [14], klasyfikowało ich jako pracowników najemnych. Na mocy art. 14a ust. 2 rozporządzenia nr 1408/71 [15] skarżący w każdej z tych spraw podlegali wyłącznie ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego, na którego terytorium zamieszkiwali. Trybunał orzekł w każdej z tych spraw, iż na potrzeby stosowania art. 14a i 14c rozporządzenia nr 1408/71 pojęcia „»pracownik najemny« i »osoba prowadząca działalność na własny rachunek« należy rozumieć jako odnoszące się do czynności, które odpowiadają definicjom tych pojęć w ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego tego państwa członkowskiego, na terytorium którego czynności te są wykonywane". W sprawie Hervein II skarżący twierdzili, że art. 14c lit. b) (wówczas art. 14c ust. 1 lit. b)) [16] oraz załącznik VII są sprzeczne z art. 39 i 43 WE w zakresie, w jakim stanowią, iż osoby będące pracownikami najemnymi w jednym państwie członkowskim a prowadzące działalność na własny rachunek w innym państwie członkowskim podlegają ustawodawstwu obu tych państw członkowskich. Trybunał nie zgodził się z tym argumentem.

29. W niniejszej sprawie L.H. Piatkowski nie kwestionuje faktu, iż podlega dwóm różnym systemom zabezpieczenia społecznego, ale nie zgadza się z tym, że to Niderlandy, a nie Belgia, zaliczają wypłacone mu odsetki do podstawy wymiaru składki. L.H. Piatkowski uważa, że jest to sprzeczne z prawem wspólnotowym.

30. Sąd odsyłający zauważa, że w oryginalnym brzmieniu art. 14c lit. b) [17] stanowił, że jednoczesne stosowanie ustawodawstw każdego z państw członkowskich, których to dotyczy, ma miejsce „w odniesieniu do pracy wykonywanej na jego terytorium". Przy takim brzmieniu, każde z tych państw członkowskich mogło pobierać składki na ubezpieczenie wyłącznie od przychodu uzyskanego na jego terytorium [18]. Sąd odsyłający przyznaje, że obecna wersja art. 14c lit. b) nie zawiera odpowiednika tego przepisu, ale zauważa, że motywy rozporządzenia nr 3811/86 [19], które wprowadziło tę wersję z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 1987 r., nie zawierają żadnych wskazówek co do tego, że zamierzano dokonać istotnych zmian. Jeżeli obecna wersja art. 14c lit. b) miałaby być stosowana w taki sam sposób, jak poprzednia, to w niniejszej sprawie należałoby ustalić, czy odsetki były dochodem uzyskanym w Belgii, czy w Niderlandach.

14 — Niderlandy w sprawie De Jaeck oraz Francja w sprawie Hervein I.

15 — Który zasadniczo stanowi, iż osoba prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium dwóch lub więcej państw członkowskich i zamieszkująca w jednym z tych państw podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego, na którego terytorium zamieszkuje.

16 — Przepis dodany rozporządzeniem Rady (EWG) nr 1390/81 z dnia 12 maja 1981 r. rozszerzającym zakres stosowania rozporządzenia (EWG) nr 1408/71 (Dz.U. L 143, str. 1).

17 — Zobacz przypis 16.

18 — Zobacz wyrok w sprawie De Jaeck cytowany w przypisie 13, pkt 40.

19 — Rozporządzenie Rady (EWG) nr 3811/86 z dnia 11 grudnia 1986 r. zmieniające rozporządzenie nr 1408/71 (Dz.U. L 355, str. 5).

31. Jak jednak w niniejszej sprawie wskazuje rząd niderlandzki, po zmianie brzmienia tego przepisu sformułowanie „w odniesieniu do pracy wykonywanej na jego terytorium" stało się zbędne. W wersji oryginalnej art. 14c ust. 1 lit. b) brzmiał:

„1. Osoba zatrudniona jednocześnie na terytorium jednego państwa członkowskiego i prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego podlega:

[...]

(b) w przypadkach wymienionych w załączniku VII ustawodawstwu każdego z państw członkowskich, w odniesieniu do pracy wykonywanej na jego terytorium".

32. Obecnie jednak ze zmienionego brzmienia wynika, że w przypadkach wymienionych w załączniku VII, w zakresie pracy za wynagrodzeniem ubezpieczony podlega ustawodawstwu tego państwa członkowskiego, na którego terytorium wykonuje pracę za wynagrodzeniem, a w zakresie działalności na własny rachunek — ustawodawstwu tego państwa członkowskiego, na którego terytorium prowadzi tę działalność.

33. W związku z tym nadal uważam, czego wyraz dałem w opinii w sprawie Hervein II, że fakt, iż sformułowanie „w odniesieniu do pracy wykonywanej na jego terytorium" zostało usunięte z brzmienia art. 14c ust. 1 lit. b), gdy przepis ten był zmieniany rozporządzeniem nr 3811/86, nie ma wpływu na jego zasadnicze znaczenie [20]. Wszystko to oznacza jednak — co również zaznaczyłem w opinii w sprawie Hervein II — że na osoby podlegające przepisom art. 14c lit. b) nie można nałożyć obowiązku opłacania składki *w odniesieniu do tego samego przychodu* w więcej niż jednym państwie członkowskim [21]. Jest to główna zasada leżąca u podstawy rozporządzenia nr 1408/71 [22]. W niniejszej sprawie nic nie wskazuje na to, że takie podwójne naliczenie składki miało miejsce: wprost przeciwnie, sąd odsyłający w sposób wyraźny stwierdza, że odsetki nie zostały uwzględnione przy ustalaniu wymiaru składki na ubezpieczenie w Belgii.

Zaliczenie odsetek do podstawy wymiaru składki

34. W niniejszej sprawie sporne jest raczej podwyższenie poziomu składki płaconej przez L.H. Piatkowskiego w Niderlandach w wyniku zaliczenia wypłaconych odsetek do podstawy wymiaru składki. L.H. Piatkowski najwyraźniej uważa, że to Belgia jest uprawniona do naliczenia składki na ubezpieczenie społeczne od tych odsetek oraz że w związku

20 — Zobacz wyrok cytowany w przypisie 13, pkt 60.

21 — Punkt 60; podkreślenie dodane.

22 — Zobacz wyrok z dnia 8 marca 2001 r. w sprawie C-68/99 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. str. I-1865, pkt 25.

z tym odsetki te nie powinny być brane pod uwagę przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne w Niderlandach. Sąd odsyłający stwierdza, że „nie dostrzega w rozporządzeniu żadnych wyraźnych wskazówek przemawiających za przypisaniem tego dochodu wyłącznie do jednego z zainteresowanych państw członkowskich".

35. Wyłącznym celem przepisów zawartych w tytule II rozporządzenia nr 1408/71 jest określenie ustawodawstwa mającego zastosowanie do osób podlegających postanowieniom tego rozporządzenia. Funkcją tych przepisów jako takich nie jest określanie warunków, na jakich powstaje uprawnienie lub obowiązek uczestniczenia w danym systemie zabezpieczenia społecznego. Warunki te określa ustawodawstwo każdego z państw członkowskich [23]. A zatem po ustaleniu — poprzez zastosowanie odpowiednich przepisów zawartych w tytule II — właściwego ustawodawstwa danego państwa członkowskiego, zdefiniowanie przychodu branego pod uwagę przy obliczaniu składek na poczet ubezpieczenia społecznego należy do tego państwa członkowskiego.

36. Trybunał zgodził się z argumentem, że — w sytuacji, gdy na mocy rozporządzenia nr 1408/71 zastosowanie znajduje ustawodawstwo danego państwa członkowskiego — władze tego państwa mają swobodę w określaniu szczegółowych zasad finansowania zabezpieczeń społecznych działającego w tym państwie [24], a ponadto stwierdził, odnosząc się do szerszego kontekstu postanowień traktatu dotyczących swobody przepływu pracowników, że „wobec braku harmonizacji na poziomie wspólnotowym do ustawodawstw państw członkowskich należy określenie przychodu, jaki jest brany pod uwagę przy obliczaniu składek na ubezpieczenie społeczne" [25].

37. Trybunał orzekł także, iż w przypadkach wymienionych w załączniku VII osoba zatrudniona za wynagrodzeniem na terytorium jednego państwa członkowskiego i jednocześnie prowadząca działalność na własny rachunek na terytorium innego państwa członkowskiego podlega jednocześnie ustawodawstwom obu tych państw, „jest zatem zobowiązana do uiszczania składek, które mogą ją obciążać równocześnie zgodnie z jednym i drugim ustawodawstwem" [26]. Rozporządzenie nr 1408/71 „pozostawia państwom członkowskim kompetencje do określania swoich systemów zabezpieczeń społecznych, w tym w szczególności ustalania wymaganej wysokości składek" [27]. Nieodłączną cechą systemu koordynacyjnego ustanowionego na mocy rozporządzenia nr 1408/71 i dotyczącego — w tytule II — określenia ustawodawstwa właściwego w przypadku pracowników najemnych i osób prowadzących działalność na własny rachunek, które w różnych okolicznościach

23 — Zobacz wyrok z dnia 3 maja 1990 r. w sprawie C-2/89 Kits van Heijningen, Rec. str. I-1755, pkt 19.

24 — Zobacz wyrok z dnia 26 stycznia 1999 r. w sprawie C-18/95 Terhoeve, Rec. str. I-345, pkt 33–35.

25 — Zobacz wyrok w sprawie Terhoeve cytowany w przypisie 24, pkt 51.

26 — Zobacz wyrok w sprawie De Jaeck cytowany w przypisie 13, pkt 39.

27 — Zobacz wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niemcom cytowany w przypisie 22, pkt 29.

korzystają z prawa do swobody przepływu, jest, iż wysokość składek, jakie należy uiścić na ubezpieczenie społeczne z tytułu tej samej pracy lub prowadzenia tej samej działalności, różni się w zależności od państwa członkowskiego, w którym praca lub działalność została wykonana w całości lub w części bądź w zależności od ustawodawstwa w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, któremu ta praca lub działalność podlega [28].

38. W związku z tym zgadzam się z Komisją, iż zaliczenie przedmiotowych odsetek do podstawy wymiaru składki jest po prostu konsekwencją faktu, że na mocy art. 14c rozporządzenia nr 1408/71 L.H. Piatkowski podlega ogółowi ustawodawstwa niderlandzkiego, ze wszystkimi pozytywnymi i negatywnymi tego następstwami.

Ograniczenia kompetencji władz krajowych w dziedzinie zabezpieczenia społecznego

39. Orzecznictwo nakłada pewne ograniczenia na wykonywanie przez państwa członkowskie kompetencji w zakresie zabezpieczenia społecznego: są one na przykład zobowiązane do zapewnienia tego, aby ich krajowe przepisy dotyczące zabezpieczenia społecznego nie stanowiły przeszkody dla skutecznego wykonywania swobód gwarantowanych przez traktat, w szczególności zaś tego, aby pracownik migrujący, korzystający ze swobody przepływu, nie był traktowany gorzej niż pracownik niebędący pracownikiem migrującym [29].

40. W niniejszej sprawie nie wydaje się jednak, aby L.H. Piatkowski, skorzystawszy ze swobody przepływu poprzez zmianę miejsca zamieszkania z Niderlandów na Belgię, był w związku z tym w zakresie zakwalifikowania zapłaty odsetek na potrzeby przepisów dotyczących zabezpieczenia społecznego traktowany gorzej niż pracownik niebędący pracownikiem migrującym. Wydaje się bezsporne, iż wypłacone mu odsetki zostałaby w Niderlandach potraktowane tak samo, gdyby L.H. Piatkowski nie ustanowił swojego nowego miejsca zamieszkania w Belgii, ale pozostał mieszkańcem Niderlandów, a mianowicie zostałyby one zaliczone do podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie (choć oczywiście ostatecznie jest to kwestia do rozstrzygnięcia przez sąd krajowy).

41. Sąd odsyłający cytuje także orzecznictwo, zgodnie z którym ustawodawstwo państw członkowskich dotyczące zabezpieczenia społecznego jest sprzeczne z art. 39

28 — Zobacz wyrok w sprawie Hervein II cytowany w przypisie 13, pkt 52.

29 — Zobacz opinię rzecznika generalnego D. Ruiza-Jaraba dotyczącą wyroku w sprawie Komisja przeciwko Niemcom cytowanego w przypisie 22, pkt 27, oraz sprawy tam przywołane.

i 43 WE, jeżeli składki, do opłacania których zobowiązany jest ubezpieczony, nie uprawniają go do dodatkowych świadczeń z ubezpieczenia społecznego [30]. W niniejszej sprawie sąd odsyłający stwierdza, że składki należne od L.H. Piatkowskiego z tytułu wypłaconych odsetek nie byłyby zrównoważone ekwiwalentnym odpowiednikiem w zakresie ochrony socjalnej, chociaż wątpi, aby ograniczało to swobodę przepływu, ponieważ o każdym przypadku podniesienia wysokości składek na ubezpieczenie społeczne można powiedzieć, że nie skutkuje ono przyznaniem odpowiednio dodatkowej ochrony socjalnej.

42. Zgadzam się, że samego faktu, iż wysokość składek pobieranych od ubezpieczonego wzrasta, ponieważ państwo członkowskie, którego to dotyczy, bierze pod uwagę dochód z danego źródła, nie można uznać za przeszkodę w korzystaniu przez ubezpieczonego ze swobody przepływu osób. Rząd niderlandzki i Komisja twierdzą, że choć składki naliczone z tytułu wypłaconych odsetek nie skutkują przyznaniem konkretnej dodatkowej ochrony socjalnej, jako że L.H. Piatkowski jest już taką ochroną objęty, ważne jest tutaj to, czy fakt obowiązku opłacania składki jest zrównoważony istnieniem ochrony socjalnej. Nie są natomiast ważne zakres tej ochrony oraz szczegółowy sposób obliczania składek. Wspomniane powyżej orzecznictwo [31] dotyczyło sytuacji, w których fakt opłacania składek w systemie zabezpieczenia społecznego w danym państwie członkowskim nie uprawniał pracowników, których to dotyczyło, do jakichkolwiek świadczeń z ubezpieczenia społecznego [32], dodatkowej ochrony socjalnej [33], czy dodatkowego zabezpieczenia społecznego [34]. Wydaje mi się, że w niniejszej sprawie mamy do czynienia z inną sytuacją: opłacanie składek w ramach niderlandzkiego systemu zabezpieczeń społecznych uprawnia L.H. Piatkowskiego do świadczeń z ubezpieczenia emerytalnego i systemu rent rodzinnych, systemu zasiłków rodzinnych oraz ubezpieczenia specjalnych kosztów leczenia.

43. I wreszcie sąd odsyłający zapytuje, czy byłoby to zgodne ze swobodą przepływu pracowników, gdyby zarówno Niderlandy, jak i Belgia naliczyły składki na ubezpieczenie z tytułu wypłaconych odsetek. Jednak, ponieważ ze stanu faktycznego wynika jednoznacznie, że sytuacja taka nie ma miejsca w niniejszej sprawie, nie uważam, aby orzekanie przez Trybunał w tej kwestii był wskazane.

30 — Zobacz wyrok w ww. sprawie Hervein II cytowany w przypisie 13, pkt 64 oraz sprawy tam przywołane.

31 — Zobacz przypis 30.

32 — Zobacz wyrok z dnia 3 lutego 1982 r. w sprawach połączonych 62/81 i 63/81 Seco, Rec. str. 223, pkt 7.

33 — Zobacz wyrok z dnia 15 lutego 1996 r. w sprawie C-53/95 Kemmler, Rec. str. I-703, pkt 13.

34 — Zobacz wyrok w sprawie Hervein II cytowany w przypisie 13, pkt 64.

Wnioski

44. W związku z powyższym uważam, że na pytanie prejudycjalne przedstawione przez Gerechtshof te 's-Hertogenbosch powinna zostać udzielona następująca odpowiedź:

Ani art. 39 i 43 WE, ani art. 14c lit. b) rozporządzenia Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych i ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie nie stoją na przeszkodzie temu, aby państwo członkowskie pobierało składkę na ubezpieczenie społeczne od dochodów z tytułu odsetek wypłacanych przez spółkę z siedzibą w tym państwie członkowskim na rzecz osoby zamieszkałej w innym państwie członkowskim, do której na podstawie art. 14c lit. b) rozporządzenia nr 1408/71 w związku z załącznikiem VII do rozporządzenia nr 1408/71 znajdują zastosowanie ustawodawstwa obu tych państw członkowskich w dziedzinie zabezpieczenia społecznego.